

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 12Ps/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6222200970
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zoltán Orlai
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2023:6222200970.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Zoltánom Orlaiom vo veci podnetu Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony F.Ó. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale N. Č.. XX, XXX XX Z., zastúpeného procesnou opatrovníčkou O. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. Č.. XX, XXX XX Z., takto

rozhodol:

- I. Súd F.Ó. P., nar. XX.XX.XXXX o b m e d z u j e v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý na právne úkony
- z ktorých by bol povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo strpieť,
  - disponovať s hnutelnými alebo nehnuteľnými vecami,
  - na právne úkony vo veciach sociálnej a zdravotnej starostlivosti,
  - vykonávať aktívne a pasívne volebné právo,
  - samostatne konať pred orgánmi verejnej správy a pred súdmi s výnimkou konaní o spôsobilosti na právne úkony a v konaní o povolení uzavrieť manželstvo,
  - preberať poštové zásielky a
  - rozhodovať o svojom pobyte.
- II. Súd F. P., nar. XX.XX.XXXX u s t a n o v u j e opatrovníka O. P., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony zastupovať pri všetkých právnych úkonoch, na ktoré bol obmedzený s výnimkou výkonu aktívneho a pasívneho volebného práva.
- III. Opatrovník je p o v i n n ý každý rok k 31. 06 a 31. 12. kalendárneho roka predkladať súdu správy o obmedzenom spôsobilosti na právne úkony a stave jeho majetku.
- IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 10.05.2022 bolo na Okresný súd Veľký Krtíš doručené podanie prokuratorky Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš označené ako „F. P. - obmedzenie spôsobilosti na právne úkony - podnet na začatie konania“. V odôvodnení uviedla, že z trestnej veci dozorovanej Okresnou prokuratúrou Lučenec pod sp. zn. 3 Pv 18/22/6606 pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. Zákona bol pre netrestný úsek vyťažovaný poznatok, že obvinená R. N. uzatvárala poisťovné zmluvy na rôzne osoby, ktoré o tom nemali vedomosť, medzi ktorými bol aj F. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. Č.. XX, ktorý je ťažko zdravotne postihnutý a je umiestnený v W. Z. Z. Z., v prevádzke na adrese C. Y. XXXX/XA, U.. V uvedenej trestnej veci bolo uznesením vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci, odboru kriminálne polície pod ČVS: ORP-575/2-VYS-LC-2021 z 28.02.2022 podľa § 206 ods. 1 Tr. Por. Vznesené obvinenie R. N., nar. XX.XX.XXXX, za zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. c) Tr. Zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. Zák., na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení,

zo skutkovej vety ktorého vyplýva, že menovaná v snahe získať neoprávnený finančný prospech, bez vedomia a súhlasu F. P. na poistenie „Môj život“, v ktorej uviedla nepravdivé údaje o jeho osobe, aj o jeho zamestnaní. V uvedenej veci vypovedala matka F. P., nar. XX.XX.XXXX, O. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. Č.. XX, ktorá v procesnom postavení svedka uviedla, že všetky veci za svojho syna vybavuje ona, že syn nevie čítať, ani písať, vie sa len podpísať, že je ťažko zdravotne postihnutý, je po detskej mozgovej obrne, od 18-tich rokov poberá invalidný dôchodok a ona ho opatruje už 14 rokov. Svedkyňa tiež vypovedala, že F. P. nie je schopný ani výsluchu, že o veci nič nevie, že on sa tomu ani vôbec nerozumie. Svedkyňa ďalej uviedla, že F. P. nie je pozbavený spôsobilosti na právne úkony, ale že ona disponuje súdnym rozhodnutím, že ho má zastupovať, avšak ho nevedela nájsť. Z výsluchu svedkyne tiež vyplynulo, že obvinenej spomenula, že by chcela uzatvoriť nejaké sporenie pre seba aj pre syna, a za týmto účelom jej poskytla svoj aj synov preukaz. Keď mali vec ohľadom sporenia doriešiť, obvinená jej povedala, že pre Allianz nepracuje, preto sporenie nebude riešiť. O tom, že má aj so synom uzatvorenú poisťnú zmluvu sa dozvedela, od zamestnankyne Allianz, ktorá bola u nich preverovať veci ohľadom uzatvorených poisťných zmlúv. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je dôvodná pochybnosť o plnej spôsobilosti na právne úkony F. P., a preto prokuratúra signalizuje súdu tieto skutočnosti, ako podklad pre začatie konania o spôsobilosti na právne úkony menovaného bez návrhu. K podnetu priložila Uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci, odboru kriminálne polície pod ČVS: ORP-575/2-VYS-LC-2021 zo dňa 28.02.2022 a zápisnicu o výsluchu svedka zo dňa 18.02.2022

2. Uznesením č.k. 12Ps 1/2022-23 zo dňa 13.06.2022 súd začal konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony F. P., nar. XX.XX.XXXX.

3. Uznesením č.k. 12Ps 1/ 2022-23 zo dňa 27.09.2022 súd ustanovil F. P., nar. XX.XX.XXXX procesného opatrovníka v osobe jeho matky O. P.Á., nar. XX.XX.XXXX.

4. Zo správy ošetrojúceho lekára O.. A. A., psychiatra, so sídlom ambulancie D. X, S. G. zo dňa 14.11.2022 vyplýva, že F. P. bol naposledy ambulantne vyšetrený dňa 03.05.2022, odvtedy sa na kontrolu nedostavil. Na základe psychiatrického a psychologického vyšetrenia u menovaného ide o mentálne postihnutie - mentálnu retardáciu na rozhraní ľahkého až stredne ťažkého stupňa (IQ 53), stav je prakticky trvalý.

5. Z pripojeného spisu Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 7Ps/3/2007 vyplýva, že na súde prebiehalo konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony F. P., nar. XX.XX.XXXX a to na základe návrhu jeho otca W. P., nar. XX.XX.XXXX. Vo veci bol vypracovaný znalecký posudok č. XX/XXXX O.. L. O., znalkyňou v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, so sídlom ambulancie M. G. Č.. XX, XXX XX U., ohľadne duševného stavu F. P.. V závere znaleckého posudku sa uvádza, že F. P. trpí duševnou poruchou od detstva ako dôsledok poškodenia mozgu od narodenia, jedná sa o mentálnu retardáciu v pásme ťažkej debility, s postihnutím všetkých psychických funkcií ako dôsledok ťažkej detskej mozgovej obrny. Duševná porucha ovplyvňuje konanie vyšetovaného, že tento nie je schopný pochopiť fungovanie samého seba ani na bazálnej úrovni, nevie čítať, písať, nepozná hodiny, nevie sa orientovať, je potrebný dozor a opatera inej zdravej osoby. Vzhľadom k uvedenému, nie je schopný samostatnej existencie, nevie sa postarať o svoje záležitosti, zapojiť sa do žiadneho spoločenstva. Intelektový deficit sa bude vekom prehĺbovať. Znalčka navrhla menovaného pozbaviť spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Konanie vo veci bolo zastavené uznesením súdu č. k 7Ps 3/07-43 podľa § 104 ods.1 OSP a to z dôvodu, že navrhovateľ zomrel dňa XX.XX.XXXX.

6. Sudca vykonal vzhľadnutie a výsluch posudzovaného dňa 01.12.2022 v domácom prostredí, pričom tento pri uviedol, že toho času sa má dobre. Bol prednedávnom chorý. Mal problémy so žalúdkom, zvracal. Má aj iné zdravotné problémy, psoriázu a aj psychické problémy. Berie aj lieky ale nevie ich názov. Ďalej uviedol, že nevie, aký je dnes dátum, asi je 10 hodín (v skutočnosti bolo 9:05 h.) Má aj nejaký príjem ale nevie, že za čo to dostáva, aký je to príjem, ani v akej výške. Preberá ho jeho mama. Do obchodu chodieval len s mamou na nákupy. Sám na nákupy nechodieval vôbec. Napočítat vie aj do desať a aj viacej. Keď ide do obchodu, tak si zvykne kúpiť keksíky a jedlo. Na voľby chodieval. Bol som aj teraz na voľbách. Volil ich starostku, volá sa O.. Na týchto voľbách sa zúčastnil v sprievode mami. Tiež uviedol, že býva v N., ale nevedel povedať presnú adresu. Nevedel odpovedať koľko má rokov.

7. Vzhľadom na predloženú lekársku správu, pripojený spis Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 7Ps 3/2007 a vykonané vzhľadnutie a výsluch posudzovaného dospel súd k záveru, že posudzovaný

dlhodobo trpí duševnou poruchou, a to mentálnou retardáciou, pričom do dnešného dňa nedošlo k žiadnemu zlepšeniu jeho stavu a táto diagnóza trvá. Preto mal súd za to, že vo veci nie je nevyhnutné vykonávať znalecké dokazovanie a na zistenie skutočného stavu veci postačuje v súlade s ustanovením § 246 CMP vypočuť ošetrojúceho lekára.

8. Z výsluchu ošetrojúceho lekára posudzovaného O.. A. A., psychiatra, vyplynulo, že posudzovaný trpí duševnou poruchou, mentálnou retardáciou ľahkého až stredne ťažkého stupňa od útleho detstva a ide o trvalý stav, ktorý nie je možné liečiť. Jeho mentálny vývoj je na úrovni 9 až 10-ročného dieťaťa. Dajú sa u neho potláčať liekmi nejaké vedľajšie jeho stavy ako je agresivita, nepokoj, emočná labilita. Menovaný sa nevie podpísať, nevie ani čítať, tak v tomto prípade je aj tá jeho finančná gramotnosť v podstate nulová. Nadhľad menovaného na svoje ochorenie je obmedzený. Na kontroly dochádza ku nemu nepravidelne, aj to v sprievode matky. On sám by nebol schopný sa ku nemu bez pomoci dostaviť na kontrolné vyšetrenie. Posudzovanie dôsledkov jeho konania pred orgánmi verejnej moci je značne obmedzené. Pokiaľ sa týka volebného práva, tak on sám nie je schopný sa nejak rozhodnúť medzi jednotlivými kandidátmi, skôr za len pomoci nejakej osoby. Ľahko by bol ovplyvniteľný v tejto veci. Pokiaľ sa týka hospitalizácie alebo rozhodovania o svojom zdravotnom stave, on toto nie je schopný sám robiť, len za súčinnosti určitej osoby. Čo sa týka užívania liekov, tak sám ich nie je schopný brať. Potrebuje nejaký dohľad nad tým. U O.. Z. bolo robené psychologické posúdenie vo februári 2016, v ktorom bolo tiež konštatované, že on v podstate sám nie je schopný nejakým spôsobom fungovať a že potrebuje permanentný dohľad nad svojou osobou.

9. Súd vec právne posúdil podľa ustanovenia § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že posudzovaný trpí duševnou poruchou, mentálnou retardáciou, pričom táto porucha je u neho od útleho detstva, tento stav je trvalý a nie je ho možné liečiť. Medikamentózne sa dajú upraviť len určité prejavy (agresivita, nepokoj, emočná labilita). Posudzovaný nedokáže plánovať, posúdiť dôsledky svojho konania a jeho mentálny vývoj je na úrovni 9 až 10 ročného dieťaťa. Preto sú splnené zákonné podmienky na obmedzenie posudzovaného v spôsobilosti na právne úkony.

10. Pokiaľ ide o konkrétny rozsah obmedzenia, súd posudzovaného obmedzil na všetky právne úkony majetkového charakteru, teda úkony, z ktorých by bol povinný niečo dať, konať, niečo sa zdržať alebo niečo strpieť a disponovať s hnutelnými alebo nehnuteľnými vecami, nakoľko z výsluchu ošetrojúceho lekára vyplynulo, že nepozná hodnotu peňazí a nie je schopný hospodáriť ani s malou hotovosťou. Súd ďalej posudzovaného obmedzil v spôsobilosti na právne úkony vo veciach sociálnej a zdravotnej starostlivosti, nakoľko z výsluchu ošetrojúceho lekára vyplynulo, že si neuvedomuje svoju poruchu a sám od seba necíti potrebu užívať lieky, ktoré mu musia byť podávané pod dohľadom. Rovnako súd posudzovaného obmedzil aj vo výkone aktívneho a pasívneho volebného práva, nakoľko ošetrojúci lekár uviedol, že nerozumie procesu voľby a nie je schopný sám sa rozhodnúť medzi kandidátmi alebo politickými stranami. Taktiež súd posudzovaného obmedzil v spôsobilosti konať samostatne pred orgánmi verejnej správy a pred súdmi, nakoľko nie je schopný posúdiť možnosť takéhoto konania s výnimkou konaní o spôsobilosti na právne úkony a povolení uzavrieť manželstvo, nakoľko v týchto konaniach je každému priznaná spôsobilosť priamo zo zákona (§ 88 a § 238 CMP). Vzhľadom na zaostalý mentálny vývoj, súd posudzovaného obmedzil aj v spôsobilosti preberať poštové zásielky, nakoľko by sám nedokázal porozumieť ich obsahu. Z výsluchu ošetrojúceho lekára ďalej vyplynulo, že posudzovaný potrebuje v podstate 24-hodinovú starostlivosť, preto súd obmedzil aj jeho spôsobilosť rozhodovať o svojom pobyte, pretože je potrebné aby mu bola poskytovaná neustála starostlivosť.

11. V súlade s ustanovením § 27 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovil súd posudzovanému opatrovníka v osobe matky O. P., nar. XX.XX.XXXX v rozsahu, v ktorom ho obmedzil spôsobilosti na právne úkony s výnimkou výkonu aktívneho a pasívneho volebného práva. Súd má za to, že ide o vhodnú osobu opatrovníka, jeho matku, ktorá sa už od narodenia o neho riadne stará, čo mal súd osvedčené aj zo vzhliadnutia posudzovaného, ktoré bolo vykonané v jej domácnosti, kde posudzovaný žije.

12. V zmysle § 277 ods. 1 CMP dohliada súd na spôsob výkonu funkcie opatrovníka, pričom v zmysle § 93 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. uloží opatrovníkovi osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní

s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí. V súlade s uvedenými ustanoveniami uložil súd ustanovenému opatrovníkovi povinnosť predkladať tieto správy každý rok k 31. 06. a k 31. 12. kalendárneho roka.

13. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého v mimosporových konaniach nemá žiaden z účastníkov na náhradu trov konania nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Veľký Krtíš písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.